

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut ukioq 2017 naatinnagu kaajallaasitamik nutaamik atulersitsissasut pisortat pisiortortarnerat pillugu, tassanilu aamma kiffartuussinerit ilanngullugit naleqqussarneqarnissaa, siunertaralugu neqerooruteqartitsisarnermut inatsisissamut tunngavissiinissaq eqqarsaatigalugu, soorlu tamanna Inatsisartut UPA2015/118-imi akuersaarneqarneratigut pisussanngortinneqartoq
(Inatsisartunut ilaasortaq Inatsisartut Mala Høy Kúko, Atassut)

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Randi V. Evaldsen, Demokraatit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Knud Kristiansen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Pisortat nioqqtissanik sullississutinillu pisiortornerisa ataqatigiissaarneqarnissaa siunertaralugu kaajallaasitaliornissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnermini siunnersuuteqartup kissaatigaa. Kiisalu pisortat pisiortornerisa ataqatigiissaakkamik suliniuteqarfigineqarneranni misilittakkat pisortanit katersorneqarnissaannik anguniagaqarneq kaajallaasitakkut siuarsarneqassaaq. Taanna neqerooruteqartitsisarneq pillugu inatsimmik ilusiliinissamut tunngaviussaaq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut matumunnga tunngaviuvoq UPA 2015/118 Inatsisartunut ilaasortaasimasumit Naaja Nathanielsenimeersoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Oqallinnermit taamatullu oqaaseqartartut oqaaseqaataasigut erserpoq aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartunit nalinginnaasumik tapersorsorneqartoq.

3. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut una UPA 2015/118-imut Inatsisartunut ilaasortaasimasumit Naaja Nathanielsenimeersumut qanimut attuumassuteqartoq Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

”Naalackersuisut pisortat pisiortorneranni inatsisitigut, teknikkkut aammalu niuernerpalaarneq eqqarsaatigalugu neqeroortitsinerneq atornerqartartussamik inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinissamut pisussaaffilerneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiussassaattut siunnersuut. Inatsisissatut siunnersuutip qulakkiissavaa pisiffigisat assigiimmik pineqarnissaat, neqerooruteqartitsinerneq pisiffissat toqqarneqarneranni sinaakkutissat ersarissuunissaat aammalu neqerooruteqartoqartillugu maalaaruteqarfiusinnaasumik pilersitsisoqarnissaa. Inatsisissatut siunnersuummi aamma pisiffissat toqqarneqarneranni inuiaqatigiit aningaasaqarnerat tamakkiinerusumik qanoq isiginiarneqartassanersut pillugit maleruagassiortoqarnissaa ilaatinneqassaaq”

Siunnersuuteqartup naalackersuinikkut anguniagaanik ersersitsisumik pisiortornermut kaajallaasitamik suliaqartoqarnissaa Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarpoq, taamaaliornikkut kaajallaasitap siunissami atuutilersinneqarneratigut pisortat pisiortornerat aqqissuussaasumik ataqatigiissakkamillu ingerlasinnaaqullugu. Pisiortornermut neqerooruteqartitsisarnermullu ataqatigiisaakkamik politikeqarnikkut inuiaqatigiit aningaasaqarneranni mianerisassat killiliussat naammaginartut iluini aamma isumagineqassapput. Tassunga atatillugu kaajallaasitamik oqaasertalersuinerneq pisiortornermut siuarsaataasumik politikeqarnissap aammalu pisortat aningaasaqarneranni aningaasalersuinikkut attanneqarsinnaasumik ingerlatsinissap akornanni naapertuuttumik nalilersuisoqartariaqarpoq. Ilaatigut neqerooruteqartitsisarnermut inatsisiliornissami tunngaviusinnaasunik paasissutissanik ilisimasanillu katersinissaq siunertaralugu kaajallaasitassaq atuutsinneqalissaaq.

Taamani Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaasooq imm. 118-imut ima oqaaseqaateqarpoq:

”Ataatsimiititaliamittaaq aamma maluginiarneqarpoq pisiortornermut tunngasut salliutinneqartut aammalu pisiortorneq pillugu maanna kaajallaasitamik nutarterineq ingerlanneqartoq, tamannalu suliaasaqarfik pillugu nunatsinni pissutsinut naleqqussakkamik inatsisiliornissamut aggersumut pitsaasumik tunngavileeqataasinnaavoq.”

[..Suliniutinit nutaanit misilittagaalersut neqerooruteqartarnermut inatsimmik suliarinninnermut ilanngunneqarnissaat isumatusaartuusoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaaliornikkut najukkani pisariaqartitsineranut nunatsinnilu periarfissanut sanilliullugu suliassaqarfik pitsaanerpaamik maleruagassiuunneqarsinnaaqquullugu. Aammattaaq assersuutigalugu najukkami suliffeqarfiit immikkut pitsaaqutissillugit isiginiarneqarnissaannik inatsimmi piumasaqaammik erseqqissumik ilanngussinikkut inatsisiliornissamut atatillugu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut tunngasumik isiginiagassat amerlanerpaat isiginiarneqarnissaat ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Kiisalu neqerooruteqartitsineranut suliniutinulluunniit ataasiakkaanut sanilliullugu suliffeqarfiit CSR pillugu avammut kiinnernermik ilaatut praktikkertunik, ilinniartunik aammalu inersimasunik ilinniartunik naammattumik amerlassusilinnik sulisorinninnissamut piumassusillit pisortat neqerooruteqartitsinerannut atatillugu inatsimmi immikkut salliutinneqartariaqarput..]¹

Naaja Nathanielsenip aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnermini (UPA 2015/118) naalakkersuinikkut anguniagaa taamani Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaasup oqaaseqaatimini siuliani allassimasuni ajunngilluinnartumik eqikkaavigalugulu nassuiaraa ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Oqaaseqaatit isummersuutillu taamani Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaasup aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliarinninnermini saqqummiussai pisiortornermut kaajallaasitassap ilusiligaaneratigut imarisaatigullu ersersinneqassasut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Taamaattumillu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq isummersuutai saqqummiussaalu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit taparserneqarsinnaapput.

3.1 Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma siullermeerneqarnerani allannguutissatut siunnersuut una Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

"Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq, Naalakkersuisut ukioq 2017 naatinagu kaajallaasitamik nutaamik atulersitsissasut pisortat pisiortortarnerat pillugu, tassanilu aamma kiffartuussinerit ilanngullugit naleqqussarneqarnissaa, siunertaralugu neqerooruteqartitsisarnermut inatsisissamut tunngavissiiinissaq eqqarsaatigalugu, soorlu tamanna Inatsisartut UPA2015/118-imi akuersaarneqarneratigut pisussanngortinneqartoq. Kaajallaasitassami aggersumi ersersinneqassaaq, nioqqutissanik soorlu kiffartuussinernik pisinissamut piareersarnermut atatillugu niuerfinnik misissuinerit aallartinneranni kiffartuussineq nunatsinni pilersuisunit isumagineqarsinnaanersoq tamatigut misissorneqartassaaq. Tassunga atatillugu aalajangersakkanik immikkut ittunik

¹ http://www.ina.gl/dvd/FM2015/pdf/media/2562595/pkt118_fm2015_bf33_indkoeblov_bet_2beh_dk.pdf

ikkussisoqassaaq, nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisiniarnermi avataaneersunik atuinernik annikillisaasinnaasunik

Allannguutissatut siunnersuut matumani pineqartoq ilusiliinerup tungaanit isigalugu ilaatigut pisariaqanngitsutut isumaqarfiginarpoq, tassami imm. 79-ip maanna ataatsimiititaliamit suliarineqartup taasissutissartaani allassimammat kaajallaasitamut aamma ilanngunneqassasut sullississutit taamatullu pisiortornerit. Kiisalu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani ersarilluinnartumik allassimavoq inatsisissaq ima aaqqissuunneqassasoq pilersuisut kalaallit immikkut isiginiarneqassallutik.

Tamanna pillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaa ataatsimiititaliamit isumaqatigineqartoq siuliani oqaaseqaatimini Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap oqaatigaa. Taamatutaaq aalajangersakkat kalaallit suliffeqarfiutaannik, tassungalu ilanngullugu najukkani pilersuisut kiffartuussisutaannik salliutitsisut kaajallaasitassami ilanngunneqarnissaat kissaatigigini Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqarpoq. Taamaaliornikkut tassunga atatillugu (UPA 2015/118) isummat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit oqaatigineqartut kaajallaasitassakkut ersersinneqaaqqullugit.

Pisiortornermut kaajallaasitassaq nunanit allanit nioqqutissanik sullississutinillu pisiortornermut annikillisaataassasoq qularutissaasorinannigilaq. Taamatutaaq kaajallaasitassaq malillugu Namminersorlutik Oqartussat pisiortornerannut sullinneqarnerannullu atatillugu najukkani pilersuisut suliffeqarfiillu taakkuninnga tunniussisinnaanerit misissorneqartassasoq.

Siuliani oqariartuummut tunngaviuvoq ataatsimiititaliap ataatsimiititaliatut akisussaassusilittut illuatungaatigut ilisimammagu nunatsinni pisiortornissap sapinngisamik annertunerpaamik siuarsarneqarnissaanik pisariaqartitsineq. Tamatuma peqatigisaanik ataatsimiititaliaq isumaqarpoq nunanit allanit nioqqutissanik sullississutinillu pisinissamut toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu inerteqquteqarnissaq ilaatigut WTO-mut EU-mullu niueqatigiinnissamik isumaqatigiissutinut atuuttunut naapertuussorinanngitsoq. Taamatutaaq unammilleqatigiinnermut inatsimmik, ilaatigut pilersuisut amerlanerunissaasa siuarsarneqarnissaanik taamaalillunilu pisortat pisiortornermut aningaasartuutaannik ikilisaanissap siuarsarneqarnissaanik siunertaqartumik Inatsisartut akuersissutiginnimmata eqqasitsissutigissallugu ataatsimiititaliap pisariaqarsoraa. Taamaattumillu mianerisassat taakku akornanni kaajallaasitassami Naalakkersuisut naammaginatartumik oqimaaqatigiissitsinissaat pingaaruteqarpoq.

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq pingaartumik sullississutinik nunanit allanit pisineq eqqarsaatigalugu oqimaaqatigiissitsinissami tamatumani ilanngullugu

eqqarsaatigineqartariaqartoq sullississutinik pisinerup nioqqutissatut suussusia imaaliallaannaq nassuiarneqarsinnaasuunngimmat. Ersarissumik oqaatigissagaanni aqerluusamik pisineq aammalu aatsitassanik kulbrintinillu pīaanermut atatillugu akileraaruseriaatsinik immikkut ilisimasallip eqqartuussissuserisup sullississutaanik pisineq assigiinngitsorujussuupput. Aqerluusaq akia allaavigiinnarlugu nalinginnaasumik pisiarineqarsinnaasarpog, eqqartuussissuserisumilli immikkut ilisimasalimmik sullinneqarnissap kaajallaasitami paatsuunganangitsumik suussusilernissaa ajornarnerujussuulluni. Assersuutissat allat assingusut taaneqarsinnaagaluarput. Tamannalu pissutigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq – Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni allassimasutut – sullississutinik pisisarnek pillugu maleruagassanik kipparippallaanik killiliivallaartunillu aalajangersaanissaq mianersuunneqartariaqartoq. Tassa sullississutinik taamaattunik pisineq suliamiit suliamut nalilersorneqartariaqassammat.

5. Naggasiut

Ataatsimiititaliap naggasiutigalugu oqaatigissavaa kaajallaasitaq nutaaq Naalakkersuisunit sooq suli atuutsinneqalersimannginnersoq ataatsimiititaliamit ilaatigut paasiuminaatsinneqarmat. Allaffissornikkut suliassap tamatuma piaarnerpaamik Naalakkersuisunit naammassineqarnissaa ataatsimiititaliamit **kaammattuutigineqassaaq**, taamaaliornikkut Inatsisartut siusinnerusukkut aalajangeriigaattut neqerooruteqartarnermut inatsimmik suliaqarneq siuarsarneqarsinnaaqqullugu.

6. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuummut tunngavilersuummi allaaserineqassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq. Tamanna naapertorlugu siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai siunnersuuteqartup allaaserisimavai.

Kiisalu Namminersorlutik Oqartussat nioqqutissanik sullississutinillu pisiniartarneranni sipaarutissat 2017-imi aningaasanut inatsimmi ”konto pingaarnek 20.11.56 missingersuutinik iluarsineq, allaffissorneq”-mi ilanngunneqareermata ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Kontomi tassami ima allassimasoqarpoq:

”Nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisisarnermi sipaarniutissat:

Nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisisarnermi sipaarniutissat

2017-imum Aningaasanut Inatsit pillugu isumaqatigiissummi nioqqutissanik kiffartuussinernillu pisisarnermut tunngatillugu aningaasanut inatsisini tulluuttuni 2018-imi 5 mio. kr.-inik, 2019-imi 10 mio. kr.-inik aamma 2020-mi 15 mio. kr.-inik sipaarniuteqarnissaaq anguniarneqarniarpoq. Tamanna Namminersorlutik Oqartussani pisiortortarnermut sullissinerata annerusumik pikkoriffigilerneratigut anguniarneqarpoq. Tamatuma

kingunerissavaa pisiortortarnerup unammillerfiulernerunera, qitiusumillu isumaqatigiissutit susassa qarfinnut assigiinngitsunut tunngasut annerusumik isumaqataaffigitinniartarnerisigut. Annerusumik unammillertarneq qitiusumik qitiusumiinngitsumillu ingerlanneqassaaq.

Ataatsimut isigalugu ASA-mi Pisiortortarnermut Allaffik tunngaviusumik isumaqatigiissutissanik amerlanernik pissarsiniartarnermik suliaqassaaq, neqeroortoqarneranullu atatillugu immikkoortortanut ikiuuttassalluni. Suliffiup avataanut tunngatillugu immikkoortortat tunngaviusumik isumaqatigiissutissanik suliaqarnerusariaqarput, pisiniarnerminnilu akikinnernik ujaralertuartariaqarlutik.

Namminersorlutik Oqartussat pisiortortarnermut sullissinerata pikkoriffiginerulernissaa neqeroortarnermut, pisiortortarnermut digitaliseeriinermullu kaajallaasitat atuuttut pisariaqarpallu nutarteriffiginerisigut kiisalu neqeroortarneq pillugu inatsisiliornikkut qulakkeerneqarsinnaavoq. Sipaarniutissasut missingersuusiorneqartut naatsorsuutigisatut anguniarneqassappata neqeroortarneq pillugu inatsit kingusinnerpaamik 2018-imi piviusunngoreertariaqarpoq”

Taanna malillugu pisortat pisiortornermut missingersuutaanni sipparutissat annertuut ilanngunneqareerput. Akuersissutigineqareersut saniatigut annertunerusumik annikilliliinissaq mianersuunneqartariaqartoq isumaqarfiginarpoq.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuersissutigineqassasoq **ataatsimiititaliap isumaqatigiittup** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Peter Olsen, Siulittaasoq

Randi Vestergaard Evaldsen

Nikolaj Jeremiassen

Jens-Erik Kirkegaard

Knud Kristiansen

Kelly Berthelsen

Per Rosing-Petersen